

Agrotehničke aktivnosti u voćnjaku u lipnju

Автор(и): ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 06.06.2025 *Брой:* 6/2025

Većinu dana u lipnju agrometeorološke uvjete određivat će temperature iznad klimatskih normi i oborine oko i ispod mjesečne norme. Prosječna mjesečna temperatura za veći dio zemlje bit će između 25 i 26 °C, s tradicionalno nešto višim temperaturama u dolini rijeke Struma - oko 27 °C, te u područjima Ruse i Vidina – 26-27 °C. Najniže temperature tijekom mjeseca bit će između 12 °C i 15 °C, a najviše - između 32 °C i 35 °C, s mogućim vrijednostima do 37 °C u pojedinim regijama.

Što se tiče oborina, ove godine se očekuje da će mjesec biti sličan svibnju. Normalne količine oborina u nizinama kreću se od 40 do 90 l/m², u Predbalkanu i planinama - od 95 do 100 l. Pred kraj mjeseca često se opaža suša, ali ove godine će sušno razdoblje biti u prvoj dekadi mjeseca.

Početak lipnja predviđa se značajan porast temperatura i ubrzanje u stopama razvoja poljoprivrednih kultura. Očekivane oborine u drugoj polovici prve dekade održavat će dobru razinu zaliha vlage u 50 cm i 100 cm slojevima tla. Značajne oborine krajem svibnja poboljšale su zalihe vlage u tlu, te su na većini poljskih površina dosegle razine do i iznad 85% FC.

Nad zemljom će prevladavati sunčano vrijeme, ali do podneva; poslijepodne će biti oborina i grmljavina, lokalno, prvenstveno nad planinama. Na mnogim mjestima u zapadnoj Bugarskoj i planinskim predjelima moguće su kratkotrajne oborine popraćene grmljavinskom aktivnošću u poslijepodnevним satima. Vjerojatnost oborina manja je nad istočnim regijama i u nizinama. Temperature u zemlji bit će između 28-32 °C. Transportirat će se relativno toplija zračna masa, a do sredine prve dekade temperature će premašiti 32 °C. Očekujemo značajan porast temperatura oko 5.-9. lipnja. U to vrijeme atmosfera će biti nestabilna, a oborine, iako lokalizirane, su očekivane. Očekivane temperature bit će između 32-35 °C. Visoke temperature također su preduvjet za ekstremne pojave, posebno nad zapadnom i sjeverozapadnom Bugarskom, pri čemu će te pojave vjerojatno biti popraćene velikim tučom. Novo smanjenje temperatura, iako blago, dogodit će se pred kraj prve dekade.

Iznadnormalni toplinski uvjeti također su predviđeni za drugu dekadu lipnja. Druga dekada započet će s više sunčanih sati. Vrijeme će uglavnom biti pretežno sunčano i vruće. Uvjeti za značajnije oborine postojat će oko 13. i 17. lipnja. Dani će započinjati s više sunčanih sati. U poslijepodnevним satima, uglavnom u planinama, razvijat će se kumulusni oblaci, te će na više mjesta padati kiša i grmjeti. Vjerojatnost oborina manja je u Podunavskoj nizini i Istočnoj Bugarskoj. Dnevne temperature bit će između 32-36 °C, a nad Istočnom Bugarskom nešto niže – do 25-30 °C. Pred sredinu druge dekade lipnja atmosfera će se destabilizirati, te će oborine biti na više mjesta.

Tijekom treće dekade lipnja razvoj poljoprivrednih kultura odvijat će se pri temperaturama bliskim klimatskim normama. U prvim danima treće dekade vrijeme će biti nestabilno, ali će ostati toplo za to razdoblje. Na mnogim mjestima razvijat će se kumulonimbusni oblaci, te će poslijepodne padati kratkotrajne kiše s grmljavinom. U posljednjim danima mjeseca očekuje se stabilizacija zračne mase i porast temperatura. Do kraja razdoblja oborine će se smanjiti, a temperature će porasti. Također se očekuje razdoblje suše, s oborinama uočenim na manje mjesta. Dnevne vrijednosti bit će između 32-37 °C.

U voćnim rasadnicima

Sjemenjače se gnoje s 6-8 kg amonijevog nitrata ili istom količinom drugog dušičnog gnojiva po dekaru i obrađuju. Po potrebi se obavlja navodnjavanje.

Matične nasade gnoji se s 10-15 kg amonijevog nitrata ili istom količinom drugog dušičnog gnojiva po dekari i okopava. Po potrebi se navodnjavaju prije okopavanja.

U rasadnicima se provodi odstranjivanje izdanaka (suckering) kako bi se olakšao normalan rast kalemova. Podloge i rasadnici pripremaju se za očivanje.

U voćnjacima

Vodi se računa da se veze na granama prekalemljenih voćaka i divljih oblika ne urežu; po potrebi se pravovremeno popuštaju. Konkurentski izbojci koji su izrasli iz matične biljke trebaju se pravovremeno ukloniti. Novozasađena stabla se redovito obrađuju. Po potrebi se zalijevaju.

Nakon druge dekade mlade voćne nasade gnoje se s 15-20 kg amonijevog nitrata po dekari ili istom količinom drugog dušičnog gnojiva, te se obavlja plitka obrada tla.

Prilikom formiranja palmete, skeletne grane se savijaju kada dosegnu ukupnu duljinu od 2 – 2,5 m za prvi red, 1,5-2 m za drugi i 1 m za treći. Za slabo rastuća stabla postavljaju se pod kutom od 45-50⁰, a za snažno rastuća – pod 45-45⁰ u odnosu na horizontalu. Kada u jednom redu postoje skeletne grane različitih duljina, savija se samo jaka, dok se slaba ostavlja da raste i savija kasnije.

Nastavlja se mehaničko proređivanje plodova breskve.

U područjima s osiguranim navodnjavanjem provodi se sjetva zelenišnih kultura za zelenu gnojidbu.

Započinje masovna berba trešanja i višanja

U nasadima jagode

Sade se posljednje sadnice jagode pohranjene u hladnjaku. Nastavlja se njega za plijevljenje mladih i novozasađenih kultura. Po potrebi se obavlja navodnjavanje.

Berba se nastavlja. Ne beru se tijekom vrućih sati dana ili kada se stvorila rosa. Za svježiu konzumaciju beru se zajedno s čaškom ploda.

U toplijim područjima uzgoja, nakon što se ubiru posljednji plodovi, slama se odmah skuplja i uklanja. Nasadi se gnoje s 8-10 kg amonijevog nitrata ili istom količinom drugog dušičnog gnojiva po dekari, te se obavlja prva post-berbena obrada. Ako je navodnjavanje potrebno, obavlja se prije gnojidbe.

U nasadima maline

Provodi se redovita obrada tla, te se po potrebi obavlja navodnjavanje. U rodnim nasadima nastavlja se čišćenje redova od vrlo slabih i suvišnih izdanaka. Žičana konstrukcija se održava čvrstom.

U nekim regijama berba ranih sorti voća započinje oko sredine lipnja.

Kada zrenje započne, zajednice pčela premještaju se na druge nasade, ali na udaljenosti od najmanje 5 km.

U nasadima crnog ribiza

Tlo u gredicama za ukorjenjivanje obrađuje se 2-3 puta ovisno o navodnjavanju, oborinama i prisutnosti korova. Redovita obrada provodi se i za mlade i za rodne nasade. Oko sredine mjeseca u nekim toplijim područjima uzgoja započinje berba plodova.

U nasadima s drugim kulturama

Nastavlja se kalemljenje podloga limuna na aktivne pupove.

Nastavlja se njega za ukorjenjivanje reznica šipak, smokve i morske bucke na otvorenom, pri čemu se rasadnik redovito obrađuje i zalijeva. Provede se potrebni tretmani protiv korova.

Pred kraj mjeseca, nekalemljene podloge od prošle godine očuju se aktivnim pupovima od kakija (persimmon).

Nastavlja se vezivanje izdanaka kiviја za pomoćne kolce. Gnojidba se provodi s posljednjom 1/3 godišnje norme dušika navedene za kivi. Bočni izbojci na glavnoj stabljici kiviја uklanjaju se kako bi se potaknuo njezin razvoj i cjelokupno oblikovanje. Oblikuje se poput slova T.